

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๗

การต่อสู้ของกิเลสและธรรม

ไม่ว่าทางโลกและทางธรรม มนุษย์และสัตว์ย่อมมีหัวหน้ามีผู้พาดำเนิน คอยฟังเสียงหัวหน้าผู้บังคับบัญชาและผู้เป็นครูเป็นอาจารย์ นี่เป็นคติของโลกและธรรมเป็นมาอย่างนี้ แม้แต่สัตว์เดรัจฉานก็มีหัวหน้า ซึ่งเป็นจุดรวมของบริษัทบริวารทั้งหลาย ทั้งมนุษย์และสัตว์จึงมีหัวหน้ามาโดยหลักธรรมชาติ เรื่องศาสนาที่มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน และนำศาสนธรรมออกมาประกาศสอนโลก อันนี้สำคัญมาก มีความสำคัญทั้งสามแดนโลกธาตุ เกี่ยวโยงกับศาสนธรรมและองค์ศาสดาทั้งสิ้น

โลกหากไม่มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ไม่มีทริโอดตัปปะภายในใจแล้ว ย่อมเป็นโลกที่เดือดร้อนวุ่นวายมากที่สุด เฉพาะมนุษย์เราจะก่อความเดือดร้อนให้แก่กันได้มากมายฉิบหายปนเปื้อน ยิ่งกว่าบรรดาสัตว์ทำอันตรายต่อกันเสียอีก เพราะมนุษย์มีความเฉลียวฉลาด เครื่องไม้เครื่องมือที่จะก่อความพินาศฉิบหายแก่กันนั้นมีเหนือสัตว์ทั้งหลาย ไม่มีสัตว์ประเภทใดจะสู้มนุษย์ได้

ที่โลกพอพยุ้งกันมาได้นี้ก็เพราะมีศาสนธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เป็นเครื่องให้ระลึกรู้ว่าบาปบุญคุณโทษ กระจายออกไปก็นรกสวรรค์ ซึ่งเป็นความจริงของจริงล้วน ๆ ที่พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ทรงนำมาประกาศสอนโลก โลกจึงพอได้ยึดเหนี่ยว คนชู้กับคนดีจึงมีสับปนกันไปไม่มีแต่ชั่ว ไม่ใช่มีแต่ชนิดมีดหนาสาโหดจนเกินไป แต่มีดีมีชั่วคอยรั้งหรือเหนี่ยวรั้งกันไว้ พอพยุ้งตัวมาได้เท่าที่เป็นอยู่เวลานี้

สมัยใดที่คนมีความสนใจใคร่ต่อศาสนา มาก สมัยนั้นกาลนั้นความสงบร่มเย็นแก่โลกก็มีมาก สมัยใดที่โลกได้ห่างเหินจากศีลธรรม ในขณะที่เดียวกันก็ใกล้ชิดติดพันกับสิ่งที่เป็นพินเป็นไฟ สมัยนั้นโลกก็เดือดร้อนวุ่นวายมากโดยลำดับไปตามจิตใจที่เสื่อมจากความดีทั้งหลาย และใกล้ชิดสนิทกับฝ่ายชั่วที่จะก่อเหตุให้เกิดความเดือดร้อนวุ่นวาย โลกกับธรรมจึงเป็นของคู่เคียงกันมาแต่กาลไหน ๆ ไม่มีใครจะแต่งตั้งหรือลบล้างได้ อันนี้เป็นหลักธรรมชาติของทั่ว ๆ ไปแห่งโลก

คำที่ว่า สุญกัปปหรือพุทธานดร เหล่านี้เกี่ยวกับศาสนาที่มีเป็นวรรคเป็นตอน ขาดไปเป็นครั้งเป็นคราวนั่นเอง ระยะเวลาที่ศาสนามีสมัยนั้นโลกก็มีความชุ่มเย็นเป็นสุข สมัยใดที่ไม่มีศาสนาเลยในหัวใจของสัตว์โลก สมัยนั้นโลกจะเดือดร้อนมากที่สุด จนถึงกับไม่อาจพูดได้ว่ามนุษย์และสัตว์ แต่เป็นโลกกันตรสัตว์ไปด้วยกันทั้งนั้น เพราะทำลายกันแบบฉิบหายปนเปื้อนไม่มีชิ้นดี เนื่องจากไม่มีที่ยับยั้ง ไม่มีสิ่งยึดเหนี่ยวหรือรั้งกันไว้

ให้รุนแรงจนเกินไป เช่นเดียวกับโรคที่ไม่มียาและหมอเลย กับโรคที่มียาและหมอกำกับ รักษาอย่างต่างกัน

ที่นี้ย้อนเข้ามาถึงนักปฏิบัติ เฉพาะอย่างยิ่งพระกรรมฐานเรา เราสังเกตดูตัวเอง ก็รู้ว่าขณะใดระยะใดที่สติหรือปัญญา ได้ขาดจากความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับอรรถกับธรรม สติปัญญานั้นจะถูกกิเลสนำไปใช้ แล้วย้อนกลับมาทำลายตัวเองไปทุกระยะ ๆ ไม่มีคำว่ายับยั้งชั่งตัว จนกว่าสติที่เป็นธรรมและปัญญาที่เป็นธรรม ได้ปรากฏและติดแนบด้วยความระมัดระวังของตนเอง นั่นแลเข้าถึงคือสิ่งโสมมทั้งหลายเหล่านี้จึงจะค่อยจางไป หรือยับยั้งตัวไม่สามารถทะลุเข้ามาได้ นี่เป็นคู่เคียงกันมาอย่างนี้เหมือนกัน

เราเป็นผู้ปฏิบัติธรรม หลักใหญ่มีความรู้สึกกันอย่างนี้ เราไม่ได้ตั้งใจมาสั่งสมกิเลสอาสวะ ซึ่งเป็นสิ่งที่สกปรกโสมมและทำความเดือดร้อนเสียหายแก่เรา แต่ก็ไม่พ้นที่จะเปิดช่องเปิดโอกาสให้มันเกิดมันมีขึ้นมาทำลายเราจนได้ สติเราก็มืดแต่ถูกมันนำเอาไปใช้เสีย ปัญญาก็มืดแต่ถูกมันเอาไปใช้กลับมาสังหารเราเสีย คำที่ว่าสติปัญญานั้นก็ไม่ใช้เป็นสติปัญญาของธรรม แต่กลายเป็นสมบัติของกิเลสไป แล้วก็กลับมาเป็นข้าศึกต่อเราอีก สิ่งเหล่านี้จึงควรคำนึงให้มากนักปฏิบัติ

ทั้ง ๆ ที่มีศาสนาประจำใจตามความรู้สึกของตนและว่าเป็นนักปฏิบัติ แต่หลักธรรมชาติที่มันไม่ประกาศตัวเองนั้น ย่อมทำงานบนหัวใจของเราอยู่ตลอดเวลาที่เผลอตัวและกำลังไม่พอ มันจะต้องรุกล้ำเข้ามาให้รักให้ชังให้เกลียดให้โกรธ ทั้ง ๆ ที่รู้ตัวอยู่นั้นแหละ มันก็รักได้ชังได้โกรธได้เกลียดได้โลภได้ เพราะกำลังไม่พอ ในระยะที่มันโหมตัวเข้ามาทับถมเราเต็มทีนั้น กำลังของเรายังไม่เพียงพอ รู้ก็รู้ เสียใจก็เสียใจ

แต่เมื่อได้ฝึกฝนอบรมขึ้นตามหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ ด้วยความอุตสาหะพยายามและความขยันหมั่นเพียร มีความมุ่งมั่นเป็นเข็มทิศอันสำคัญแล้ว แม้จะล้มลุกคลุกคลานขนาดไหน ก็ตั้งตัวขึ้นมาได้ที่ละเล็กละน้อยด้วยความพากเพียรพยายามของเรา และตั้งตัวขึ้นมาได้ สิ่งที่มีกำลังมากซึ่งเคยเป็นข้าศึกต่อเรามานั้น จะพอต่อสู้กันไปได้เป็นลำดับ มีคราวแพ้วคราวชนะ แต่สู้ไม่ถอยในเรื่องวิริยธรรม สุดท้ายก็ชนะไปโดยลำดับ

จนกระทั่งไม่มีข้าศึกตัวใดที่จะกล้าหาญชาญชัยออกมาสู้ต่อหน้าต่อตา นอกจากหลบลี้ปลีกตัวด้วยความฉลาดแหลมคมของมันเท่านั้น สุดท้ายก็ไม่พ้นสติธรรม ปัญญาธรรม วิริยธรรม ที่จะตามประหัตประหารจนแหลกแตกกระจายไปจากใจจนได้ กลายเป็นใจที่บริสุทธิ์พุทธโธขึ้นมาทั้งดวง ซึ่งไม่เคยพบเคยเห็นมาแต่กับบิดกัลป์ใด ตั้งแต่ธรรมชาตินี้เป็นตัวผู้รู้มาถูกกิเลสหุ้มห่อปิดบังมา จนกระทั่งถึงวันที่กิเลสพังทลายลง

ไปจากใจ ได้ปรากฏเป็นความรู้ที่อัศจรรย์ขึ้นมาเหนือสิ่งใด ๆ ในโลก นี้เพราะอำนาจแห่งความ پاکเพียงเป็นเช่นนี้ ขอให้ทุกท่านอย่าอนใจในการประพฤติปฏิบัติ

มรรคผลนิพพานซึ่งเป็นของประเสริฐเลิศยิ่งกว่าโลกทั้งหลาย ไม่ใช่เป็นของที่จะควรชินชาต่อความมุ่งมั่นของพวกเรา สิ่งที่เคยเป็นข้าศึกต่อเราเสียอีกเป็นสิ่งที่น่ารู้ น่าเข้าใจน่าเช็ดหลาบ นำหันหน้าต่อสู้กับมันโดยเห็นว่าเป็นข้าศึก โดนเข้าเมื่อไรไม่เคยชินชา ไม่ว่าความทุกข์จะเป็นทุกข์ทางใด ด้วยอารมณ์ใด ด้วยเรื่องราวใด ซึ่งมีกิเลสเป็นเจ้าตัวการอยู่นั้น มันจะแผดจะเผาภายในจิตใจ

เช่นเดียวกับไฟไม่เคยมีความชินต่อผู้ใด และใครจะชินต่อไฟต่อไฟไม่ได้ จี้เข้าตรงไหนเป็นโอดผิง ๆ ด้วยกันทั้งนั้น นี้ไฟคือกิเลสราคะตัณหาจี้เข้าตรงไหนก็เป็นเช่นนั้น จึงเป็นสิ่งที่น่าเช็ดหลาบ น่ากลัว น่าเห็นภัยอย่างยิ่ง แต่ก็เป็นกลมายาของมันที่แนบเนียนมากยิ่งขึ้นเข้าไปอีก ปิดบังเอาไว้ไม่ให้เห็นโทษเห็นภัย จึงพากันชินชาต่อความเป็นอยู่เหล่านี้ถึงกับลืมนึกถึงตัวไม่หาทางออก หรือหาทางออกบ้างชั่วขณะ แล้วก็จมไปกับมันเสียนี้มีจำนวนมาก

ท่านผู้ใดก็ตามถ้างได้เปิดหน้าของกิเลสขึ้นมาให้รู้โดยลำดับ จนกระทั่งเปิดออกหมดจากใจแล้ว ท่านผู้นั้นจะไม่ชนพองสยองเกล้า เห็นโทษของมันเหมือนกับฟ้าดินถล่มแล้วจะไม่มีเลยแม้แต่รายเดียว พระพุทธเจ้าก็ดี พระพุทธเจ้าทั้งหลายก็ดี พระสาวกอรหัตตอรหันต์ของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ ๆ นั้นก็ดี เมื่อได้เปิดหน้าจากความชั่วช้าลามกความสกปรกโสภม ความแผดเผา ทำสัตว์ให้ได้รับความทุกข์ทรมานของมันขึ้นมาเห็นอย่างชัดเจนแล้ว ถ้าจะเทียบกับโลกก็เรียกว่าตัวสะดุ้ง เหมือนกับจะสลบไสลไปนั้นแล เพราะความเห็นโทษถึงขนาดนั้น

เพราะฉะนั้นท่านจึงสามารถประกาศสอนธรรม แก่บรรดาสัตว์ทั้งหลายได้อย่างองอาจกล้าหาญ ทางความดีงาม ตลอดถึงธรรมอัศจรรย์ทั้งหลายซึ่งเหนือสิ่งทั้งหลายที่กล่อมสัตว์โลก ว่าดีว่าวิเศษวิโส ให้ติดจมอยู่นี้เป็นไหน ๆ ธรรมชาติเหล่านี้ที่ว่าสกปรกโสภมนั้น ถ้าเป็นอากมก็ยังไม่ทำพิษร้ายแก่ผู้ใด เอาไปทำปุ๋ยก็ยังได้ แต่นี้มันเลยนั้นไปอีก จนถึงขนาดครั่นคร้ามกลัวอย่างสุดจิตสุดใจ กลัวอย่างถึงใจ เห็นโทษของมันอย่างถึงใจ ฆ่าได้อย่างถึงธรรม นี้ที่ไม่เป็นเช่นนั้นก็เพราะถูกกล่อมไม่ให้รู้ให้เห็น

ตาสัมผัสสัมผัสกับรูปให้เกิดความรัก ความซัง ความเกลียด ความโกรธ อยู่ตลอดเวลา หูกระทบเสียง จมูกกระทบกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสความเย็นร้อนอ่อนแข็ง อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีทั้งคุณทั้งโทษ ส่วนมากเป็นโทษทั้งนั้นถ้าเป็นฝ่ายกิเลสผลิตขึ้นมา ไม่ว่าให้รักให้ซังให้เกลียดให้โกรธ เราก็มองไม่เห็นเราก็มองไม่เห็นหลาบ เพราะไม่มีเครื่องมือที่จะให้เห็น ไม่มีเครื่องมือที่จะให้เช็ดหลาบ เราจึงไม่เช็ดหลาบ จึงชินชาต่อสิ่ง

เหล่านี้ทั้ง ๆ ที่จะแหวกว่ายตัวของตัวออกจากสิ่งเหล่านี้ได้อย่างเต็มหัวใจ แต่ไม่ทราบ ว่ากลุ่มาของมันเกลี้ยกล่อมพวกเราได้อย่างไร จึงได้สนิทติดจมกับมันอยู่ทั้ง ๆ ที่เป็น นักปฏิบัติอยู่นี้แล นักภาวนาอยู่นี้แล มันละเอียดแหลมคมไหมกิเลส ทำนทั้งหลายนำไปพินิจพิจารณา ขนาดนั้นเชียวแหละไม่มีข้อสงสัย เราไม่สงสัยเพราะเป็นอย่างนั้นจริง ๆ

ธรรมเครื่องเปิดให้ดูหน้าากของมันก็มิ แต่คว่ำไม่ติดมือไปเสีย ถูกมันปิดมันตีเอาหลุดไม่หลุดมือไป วิริยธรรมคือความเพียรโดยธรรม ความเพียรในทางธรรมเพื่อ แก้กิเลสก็มี ชั้นดีธรรมความอดความทนเพื่อต่อสู้กิเลสก็มี สติธรรมเพื่อรู้เรื่องของกิเลส ก็มี ปัญญาธรรมเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ พิจารณาใคร่ครวญแห่งหนักเบาแห่งโทษของมันก็มี สมาธิความเหนียวแน่นมันคงต่อประโยชน์ความพยายามอันเป็นฝ่ายเหตุก็มี แต่ธรรมเหล่านี้ไม่มีในจิตใจของเราหรือมีไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถที่จะเห็นสิ่งปิดบังลึกลับของ ฝ่ายต่ำทั้งหลาย ฝ่ายต่ำนั้นจึงกลายเป็นความสูงสุดปิดหัวใจเราเสียสิ้นเชิง ไม่สามารถ แหงหน้าดูมันได้เลย แน่ะ

เพราะฉะนั้นจึงผลิตเครื่องมือที่กล่าวเหล่านี้ มีศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา ธรรมชั้นภายในใจของตน เครื่องมือเหล่านี้แลเป็นเครื่องมือที่จะเปิดให้เห็นโทษเห็นภัย ของสิ่งที่เคยฝังจมอยู่ภายในใจ โดยที่เจ้าตัวไม่รู้มาแต่กาลไหน ๆ ให้แสดงตัวขึ้นมา ด้วยอำนาจแห่งเครื่องมือเหล่านี้โดยลำดับลำดับ ตั้งแต่หยาบ ๆ จนกระทั่งถึงละเอียด สุดของสิ่งปิดบังทั้งหลายเหล่านี้ หรือสิ่งเกลี้ยกล่อมทั้งหลายเหล่านี้ ให้เปิดเผยขึ้นมา อย่างเต็มที่ และพังทลายลงไปอย่างไม่มีท่า เพราะอำนาจของสติปัญญาธรรมทำลาย สังหารเกลี้ยง แล้วธรรมที่ไม่เคยรู้เคยเห็นเราจะเริ่มรู้เริ่มเห็นไป ตั้งแต่ขั้นสมาธิธรรม อันเป็นฝ่ายผล คือความหนาแน่นมันคงของใจ กลายมาจากความฟุ้งซ่านรำคาญโยก ๆ คลอน ๆ ประหนึ่งว่าฟุตบอลที่ถูกกิเลสเตะอยู่ตลอดเวลา กลายเข้ามาเป็นยับยั้งชั่งตัว ได้ เพราะอำนาจแห่งธรรมเหล่านี้เป็นเครื่องยับยั้งไว้

ศรัทธาก็จะมีกำลังขึ้นเป็นลำดับเมื่อได้เห็นผลปรากฏขึ้นมา ตั้งแต่ขั้นนี้จน กระทั่งถึงขั้นปัญญา และผลที่ปัญญาชำระได้เป็นอย่างไร ไม่เคยเห็นก็ตามเถอะ ลง ปัญญาธรรมได้หยั่งเข้าไปตรงไหน การพังลงไปแห่งกิเลสกับการแสดงออกแห่งธรรมที่ เราไม่เคยรู้เคยเห็น ประเสริฐอัศจรรย์ไปโดยลำดับลำดับนั้น จะประกาศกังวานขึ้นที่ สันทิภูฏิกจิต สันทิภูฏิกธรรม ภายในใจของเราโดยไม่ต้องสงสัย จนกระทั่งถึงวิมุตติ หลุดพ้น ปราบกิเลสให้สิ้นซากไปหมดจากใจ ด้วยมหาสติมหาปัญญา มหาวิริยะมหาอด มหาทนนี้แล ธรรมที่เราไม่เคยรู้เคยเห็นจะประกาศกังวานขึ้นที่ดวงใจ โดยไม่มีแ่งสงสัย แม้แต่นิด

ถึงจะไม่เคยรู้เคยเห็นมาตั้งแต่กับโตกัลปใด เฉพาะชาติปัจจุบันตั้งแต่วันเกิดมาก็ตามจะไม่สงสัยแม้ชนิดหนึ่ง ปรากฏอยู่ในนั้นเลย จะมีแต่ สนฺทิฎฐิโก ที่เห็นหลักธรรมชาติอันเป็นของประเสริฐเหนือโลกทั้งหลายประจักษ์กับใจของเรา จะพูดว่าธรรมก็ไม่ขัด พูดว่าจิตก็ไม่ข้อง ไม่สงสัย เพราะจิตกับธรรมได้กลายเป็นอันเดียวกันแล้ว นี่ละท่านว่า ธมฺโม ปทีโป สว่างกระจ่างแจ่มไปหมด สิ่งไม่เคยรู้ก็รู้ ไม่เคยเห็นก็เห็น ตั้งแต่วันเกิดมาในชาติปัจจุบันนี้เราไม่เคยรู้เคยเห็นอันใด ทั้งที่จิตดวงนี้ก็เป็นตัวรู้มาตั้งแต่วันอุบัติ ก่อนหน้านั้นเราไม่พูดถึง จนกระทั่งบัดนี้ มันรู้อยู่ในวิสัยของกิเลสพาให้รู้ให้เห็น ไม่รู้ในวิสัยของธรรมพาให้รู้ให้เห็น จึงต่างกันที่ตรงนี้

เมื่อเปิดวิสัยของกิเลสออกไป อำนาจของกิเลสออกไป เอาวิสัยของธรรมอำนาจของธรรมสอดแทรกเข้าไป ๆ สิ่งที่ธรรมควรจะรู้ธรรมต้องรู้ต้องเห็นเป็นลำดับลำดับ จนกระทั่งเห็นสว่างกระจ่างแจ่มไปหมดภายในใจหายสงสัย ไม่ต้องถามผู้ใด เฉพาะอย่างยิ่งความบริสุทธิ์ แม้พระพุทธเจ้าที่พระองค์จะประทับอยู่ต่อหน้าต่อตา และสาวกอรหัตอรหันต์ที่หมิ่นที่ล้าองคั่นอยู่ต่อหน้าต่อตา ซึ่งเคยสงสัยและเคยทูลถามท่านหรืออยากทูลถามท่าน จะหมดปัญหาไปโดยสิ้นเชิง เพราะอำนาจแห่ง สนฺทิฎฐิโก เป็นธรรมชาติที่ตัดสินใจในตัวเองโดยสมบูรณ์แล้ว

ดังนั้นพระพุทธเจ้าท่านถึงประกาศให้เราทั้งหลายได้ทราบทั่วกันว่า สนฺทิฎฐิโก ๆ ผู้ปฏิบัติจะพึงรู้เองเห็นเอง ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ คือท่านผู้รู้ทั้งหลายท่านรู้ด้วยตนเองทั้งนั้น เป็น สนฺทิฎฐิโก ด้วยตนเองทั้งนั้น ถึงขั้นนี้แล้วไม่ทูลถามพระพุทธเจ้า เพราะพระองค์ประกาศธรรมทั้งหลายลงในจุดนี้หมดแล้ว มอบให้เจ้าของเป็นผู้ตัดสินใจ อุกุชาตาโร ตถาคตา พระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็นแต่เพียงผู้ชี้บอกแนวทางเท่านั้น ผู้ที่จะตัดสินใจตนเองด้วย สนฺทิฎฐิโก นั้นเป็นเรื่องของผู้ปฏิบัติจะพึงทราบไปโดยลำดับลำดับ และคำว่า สนฺทิฎฐิโก ก็เป็นมาโดยลำดับ จนกระทั่งถึง สนฺทิฎฐิโก ในวาระสุดท้ายสังหารกิเลสให้ฉิบหายวายปวงไปหมดแล้ว เหลือแต่ความบริสุทธิ์ล้วน ๆ นั้นแหละเป็น สนฺทิฎฐิโก วาระสุดท้ายเต็มส่วนบริบูรณ์

นี่ธรรมอัศจรรย์มีทั้งเหตุมีทั้งผล คือเครื่องมือที่จะให้ถึงธรรมอัศจรรย์ และเครื่องปราบสิ่งที่มีตมิตปิดตาของเราทั้งหลายไว้ก็มีพร้อม ตลอดถึงผลคือธรรมเป็นขั้น ๆ ขึ้นไป จนกระทั่งถึงธรรมอันวิเศษสุดยอดก็ได้ประกาศเอาไว้ และเราเองจะเป็นผู้รับทราบ เราเองจะเป็นผู้ทรงธรรมเหล่านี้ด้วยการประพฤติปฏิบัติของเรา ไม่มีผู้ใดจะสามารถรู้ได้เห็นได้ นอกจากผู้ปฏิบัติตามหลักศาสนธรรมเท่านั้น เราจึงมั่นใจในศาสนธรรมที่ทรงแสดงไว้แล้ว ตลอดครูบาอาจารย์ที่ท่านรู้ท่านเห็น ท่านเป็นที่แน่ใจแสดงให้เราฟังให้เป็นที่ถึงใจ นำไปประพฤติปฏิบัติ อย่าเห็นกิเลสดีกว่าครูกว่าอาจารย์ ดีกว่า

พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ จะกลายเป็นเทวทัตในร่างแห่งพระ ในร่างแห่งนักปฏิบัติโดยไม่รู้สีกตัว

วันหนึ่ง ๆ ล่วงไป ๆ นั้นเป็นกาลเป็นเวลา สังขารร่างกายซึ่งเป็นเครื่องมือที่เราจะนำไปทำประโยชน์ ก็สึกหรือเรื่อยไปเช่นเดียวกัน อ่อนลงทุกที ๆ แต่ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา ของเราไม่มีความเจริญก้าวหน้าไปตามวันเวลาแล้ว ก็แสดงว่าเรานั้นนอนใจจนเกินไปหาความหวังไม่ได้ ความหวังที่ตั้งไว้ไม่มีอะไรเป็นเครื่องสนองให้สมหวัง ต้องเอาการประพฤตินี้เป็นเครื่องสนองจึงถูกต้องดีงาม สมกับความมุ่งมั่นหรือมุ่งหมายที่มาประพฤติปฏิบัติ

เราอย่ามองที่ไหนมองอะไรให้ยิ่งกว่าศาสดา ให้ยิ่งกว่าศาสนธรรม สมกับว่า พุทธ ธรรม สงฆ์ ธรรม คัจฉามิ ที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจ แม้ชีวิตก็ถวายเป็นเพื่อพระรัตนทั้งสามนี้ เอาอย่างนั้นแล้วยังไงก็ไม่พ้นที่จะรู้เห็นสิ่งอัศจรรย์ และที่จะรู้เห็นมหันตโทษมหันตทุกข์ทั้งหลายซึ่งกิเลสผลิตขึ้นมา พร้อมทั้งตัวกิเลสทุกประเภท จะไม่พ้นจากสติ ปัญญา ศรัทธา ความเพียรของเรานี้ไปได้เลย

ไม่มีคำว่ากาล ไม่มีคำว่าสถานที่ เพราะกิเลสไม่มีกาลไม่มีสถานที่ มันคือกิเลส มาแต่กับไหนกับใด ทั้งโคตรทั้งแซ่ลูกเต้าหลานเหลนของมัน ตั้งบ้านตั้งเรือนอยู่ที่จิตใจของเรามานานเท่าไรไม่เคยกำหนด ว่าวันนั้นจะครบเกษียณวันนี้อายุจะครบแล้ว จะได้พังทลายลงมาจากจิตใจของสัตว์โลก อย่างนี้ไม่เคยมี เป็น อกาลิโก เช่นเดียวกันถ้าแก้ถ้าถอดถอนมันไม่ได้ ธรรมก็เป็นอกาลิโกเหมือนกัน นี่หลักสำคัญอยู่ตรงนี้ ไม่อยู่ที่กาลที่สมัย อยู่ที่ อกาลิโกจิต อกาลิโกธรรม อกาลิโก ๆ ไม่มีกาลไม่มีสถานที่ ธรรมสถิตได้ตลอดเวลา ธรรมแก้กิเลสได้ทุกกระยะตลอดเวลา ทุกอริยาบถของผู้นำไปปฏิบัติ เช่นเดียวกับกิเลสมีอยู่ในหัวใจ ทำงานเพื่อตัวเองอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน

ขอให้นักปฏิบัติเข้าไปแก้ไปถอดไปถอน อย่าคิดถึงเรื่องความลำบากลำบากนั้นเป็นเรื่องของกิเลสสร้างขวากสร้างหนามให้ก้าวขาไม่ออก ก้าวสู่ความเพียรไม่ได้ มันเป็นเรื่องของกิเลสทั้งมวล นับแต่ความท้อแท้อ่อนแอ ความเหลวไหล ความขี้เกียจขี้คร้าน ความน้อยอกน้อยใจ มีแต่เรื่องของกิเลสสร้างขวากสร้างหนามให้ก้าวไม่ออก ขึ้นชื่อว่าก้าวเข้าสู่ความดีงามแล้ว มันจะสร้างความท้อใจไว้ให้หมดทุกด้านทุกทาง ปิดกั้นให้หาทางเดินไม่ได้ นี่เป็นเรื่องของกิเลส

เวลาประกอบความเพียรเข้ามีความทุกข์ความลำบาก ก็หาเรื่องใส่ธรรมใส่ธรรมไปเสีย กิเลสนั้นแหละพาหาเรื่องใส่ธรรม ไม่ใช่ธรรมหาเรื่องใส่ธรรมเอง เป็นเรื่องของกิเลส แต่เราไม่ทราบกลอุบายมายาของมัน ทำความพากเพียรได้รับความทุกข์ความลำบาก ซึ่งเกิดจากการกีดขวางของกิเลส เราก็ว่าการบำเพ็ญธรรมลำบากไปเสีย เราไม่

คิดว่ากิเลสนี้พาให้ลำบาก กิเลสนี้พาสร้างชวากสร้างหนาม กิเลสนี้เป็นตัวภัยต่อการดำเนินธรรม เราจึงไม่เห็นโทษของมันแล้วไม่ฝ่าฝืนมัน

ถ้าลงได้เห็นโทษของมันแล้วความฝ่าฝืนไม่ต้องบอก เราจะเห็นได้ในคนคนเดียวนี้แหละ เวลาเริ่มประกอบความพากเพียรที่แรก สิ่งเหล่านี้หนาแน่นมากทีเดียว อันใดที่จะเป็นกำแพงปิดกั้นมรรคผลนิพพานแล้ว จะแน่นหนาอยู่เต็มหัวใจเราก้าวไม่ออก ตาก็มองดูธรรมไม่เห็น ได้แต่มองไปตามกิเลสสั่งให้มองนั้น ไม่มีใครตาดียิ่งกว่า ตากิเลสพาให้มองแหละ หูก็เหมือนกัน จมูก ลิ้น กาย ถ้าจะเป็นเครื่องมือของกิเลสแล้ว คล่องตัว ส่วนจะเป็นเครื่องมือของธรรมนี้มีแต่หลุดลွ่ยไปเรื่อย ๆ ถูกกิเลสมันทับมันทุบมันตี นี่ชั้นเริ่มแรกเป็นอย่างนั้น

ที่นี้เวลาพยายามถูไถไปโดยลำดับลำดับ หลุดมือไปคว่ำมาอีก หลายครั้งหลายหนก็ลับได้ฟันได้ ขุดกิเลสได้โดยลำดับลำดับ จนกระทั่งเกรียงไกรมีกำลังเต็มที่แล้วเราจะรู้ได้ชัดว่า สิ่งทีกล่าวมาเหล่านี้ที่ว่ามันปิดกั้นกำแพง ๗ ชั้นสู้ไม่ได้มัน จะจางไป ๆ จนกระทั่งพังทลายลงไป ความขี้เกียจขี้คร้าน ความท้อแท้อ่อนแอโลเลโลกเลกไม่มีเลยในหัวใจ ทั้ง ๆ ที่กิเลสยังมี แต่เพราะอำนาจของธรรมเหนือกว่า มีกำลังมากกว่า ที่นี้เป็นกำลังของธรรมทั้งนั้น

แต่ก่อนเป็นกำลังของกิเลส คัดค้านต้านทานกีดขวางเอาไว้ให้ก้าวขาไม่ออก ก้าวจิตสู่ความเพียรไม่ได้ พออันนี้จางไป ๆ เพราะอำนาจของธรรมหนุนเข้าไปเสมอ วิริยธรรมหนุนเข้าไป สติธรรม สมาธิธรรมหนุนเข้าไป ชั้นดีธรรมหนุนเข้าไป เรื่องของกิเลสก็กระจายออกไป ๆ พังลงไป ๆ ความขี้เกียจขี้คร้าน ความท้อแท้อ่อนแอหายหน้าไป ๆ มีแต่ความขยันหมั่นเพียร มีแต่ความมุ่งมั่น มีแต่จะเอาให้หลุดให้พ้นโดยถ่ายเดียวเท่านั้น สุดท้ายก็เอาให้หลุดพ้นเสียจริง ๆ

แล้วย้อนมาดูเรื่องเหล่านี้จึงทราบได้ว่า เป็นแต่เรื่องของกิเลสทั้งหมด ไม่มีเรื่องธรรมแม้ชนิดหนึ่งแฝงอยู่เลย มีความเกียจคร้านเป็นต้นไม่มีเหลือ เราจึงเห็นได้ชัดละซิกก็มันมีอยู่ในหัวใจดวงเดียว ในขั้นนั้นเป็นอย่างนั้น ในระยะนั้นเป็นอย่างนั้น แล้วเปลี่ยนสภาพมาด้วยอำนาจแห่งธรรม กำจัดมันไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงพังทลายไปหมดจากใจ ไม่มีเหลือ เหลือแต่ธรรมล้วน ๆ แล้วไม่มีคำว่าขี้เกียจ คำว่าอ่อนแอ คำว่าท้อแท้เหลวไหล คำว่าอำนาจวาสนาน้อยไปไม่ได้ไม่มี

ไปไม่ได้ยังงี้ก็ไปให้เห็นอยู่นี้รู้อยู่นี้ ให้เห็นประจักษ์ตาอยู่นี้ไม่รู้ได้ยังงี้ สุดวิสัยยังงี้ รู้อยู่นี้ ถ้าเป็นสิ่งที่สุดวิสัยรู้ได้ยังงี้ รู้ ๆ เห็น ๆ อยู่นี้ นั่น นี่แหละระหว่างธรรมกับโลกหรือกับอธรรมที่เป็นข้าศึกกันเป็นอย่างนี้ ในหัวใจเราดวงนี้ อยู่บนเวทีนี้ เวทีระหว่างธรรมกับกิเลสต่อสู้กันบนหัวใจ ไม่มีใครจะรบได้ถ้าไม่ใช่กันรบต่อกรกันบนเวที

ด้วยความพากเพียร อย่าชินชาต่ออายุพรรษา อย่าชินชาต่อสถานที่ ต่อครูต่ออาจารย์
อย่าชินชาต่ออรรถต่อธรรม แล้วเยี่ยมรักกิเลส ๆ กลายเป็นหน้าด่านต่อธรรมไปเสีย ก็
เพราะมันกล่อมมันเอง ให้รู้ให้เข้าใจ

เรื่องความเป็นห่วงเป็นใยหมู่เพื่อนนั้นเป็นห่วงเป็นใยมาก เพราะสุขภาพลดลง
ทุกวัน ๆ เจ้าของรู้ตัวของเจ้าของว่าลดลงทุกวัน แต่หมู่เพื่อนพอที่จะได้เรื่องได้ราวก็ไม่
ได้จะวายังไง มองดูทางตาก็ทิ่มเข้ามา ฟังทางหูก็ทิ่มเข้ามา จะสัมผัสสัมพันธ์ตรงไหน
ทิ่มเข้ามา ๆ มีแต่เรื่องหอกเรื่องแหลมเรื่องหลาวอันเป็นเรื่องของกิเลสทั้งมวล เรื่อง
ธรรมที่อบรมสั่งสอนให้ราบรื่นภายในตาในหู อันเกิดจากผลของผู้นั้นได้ปฏิบัติมาไม่
ค่อยมีนี่

ยิ่งหลังไหลเข้ามามากเท่าไรก็ยิ่งระคนปนกันไปหมด เลยไม่ทราบองค์ใดเป็นยัง
ไง ๆ แล้วจะเหลวแหลกแหวกแนวไปตาม ๆ กันหมดนะอย่าว่าไม่บอก นี่บอก นอก
จากไม่ดู เหมือนไม่ดูเหมือนไม่ได้ฟัง แต่หัวใจนี้อดไม่ได้ สัมผัสพัตที่ตรงไหนความรู้สึก
เรื่องดีชั่วผิดถูกประการต่าง ๆ จะต้องปรากฏขึ้นภายในหัวใจทันที ๆ ขณะที่สัมผัส
สัมพันธ์ทางตา หู เป็นต้น ฉะนั้นหมู่เพื่อนควรจะทำ ความระมัดระวัง ซึ่งก็เคยได้เตือน
แล้ว ไม่ใช่เป็นของละเอียด เป็นของหยาบ ๆ แท้ ๆ นี้

มาเกี่ยวข้องกันเสียงอีกทีก็กรีกโครม กิริยามารยาทเป็นตัวคิกตัวคะนองไป ไม่
ใช่เป็นกิริยาของผู้เห็นภัยต่อกิเลสตัณหาอาสวะ ไม่เห็นภัยต่อข้าศึก เห็นคุณค่าต่อความ
เพียรพอที่จะนิมนวลในกิริยาทั้งหลายที่ได้เห็น และชื่นใจสำหรับผู้ได้เห็นได้ยิน นี่กลับ
เป็นเรื่องตรงกันข้ามไปเสีย กิริยาอาการต่าง ๆ เป็นเรื่องคิกเรื่องคะนอง เป็นเรื่องของ
กิเลส ดูไม่ได้ เจ้าตัวไม่รู้ เหมือนอัดอันตันใจอยากแสดงอยู่เท่านั้นแหละ พอได้โอกาส
เมื่อไรเป็นฝั่ง ๆ ออกมาทันที ฝั่ง ๆ ออกมาทันทีให้เห็นต่อหน้าต่อตา มันก็อดสลด
สังเวชไม่ได้สำหรับผู้ให้โอวาทแนะนำสั่งสอน ด้วยเจตนาที่หวังดีต่อหมู่ต่อเพื่อนอย่าง
เต็มหัวใจไม่มีอะไรบกพร่องเลย จึงได้พูดให้ฟังเสมอ

ครูบาอาจารย์ก็ดี เราก็ดี ไม่ใช่เป็นของแน่นอนที่จะอยู่กันไปตลอดกับตลอด
กลับ ย่อมมีการพลัดพรากผันแปรกันไปได้ทั้งสองฝ่ายนั้นแหละ เวลามาศึกษาอบรมที่
จะได้หลักได้เกณฑ์ไปประพฤติปฏิบัติต่อตัวเอง ก็ควรจะชะมัดเขม้นเอาให้ได้ บังคับให้
ได้ การบังคับก็คือการบังคับกิเลสนั่นเอง ไม่ได้บังคับธรรม เราบังคับกิเลสไม่ได้เราจะ
เอาธรรมมาจากไหน กิริยาอาการเหล่านี้ออกมาจากความผลักดันของใจให้แสดง เรา
บังคับใจไม่ได้เราจะบังคับกิริยาก็ไม่ได้ เพราะใจเร็วกว่ากิริยา นำกิริยาไปใช้เป็นเครื่อง
มือการพูดการจา กิริยามารยาทของมันอย่างราบรื่นไปเลยทีเดียว ไม่มีอะไรขัดขวาง
เพราะสติก็ไม่มี ปัญญา ก็ไม่มี ไม่ทันมัน นี่ซีที่ทำให้หนักอกหนักใจ

เราได้ย้อนหลังพิจารณาไปถึงครูบาอาจารย์ที่ท่านอยู่ของท่าน เช่น หลวงปู่มั่น เป็นต้น ท่านอยู่แบบนักรบแบบธรรมล้วน ๆ พระก็ไม่มากองค์ มีแต่องค์เห็นภัยด้วยกัน อยู่ด้วยกันอย่างสะดวกสบาย เวลาเฒ่าแก่ชรามาท่านก็มีการรับบ้าง ดูก็งามหูงามตา ตลอดเวลา การประพฤติปฏิบัติการชบการฉันการใช้สอยต่าง ๆ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สิ้นเปลือง ไม่ฟุ้งเฟ้อ พูดให้เต็มปากก็คือมีแต่ขาด ๆ เชน ๆ เขียม ๆ ทั้งนั้นทางด้านวัตถุ เรียกว่าปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ทางด้านธรรมะของท่านนะซี ตรงเวล่ำเวลา เพื่อนฝูงลูกศิษย์ลูกหาที่เหมือนกัน พอฉันแล้วต่างองค์ต่างไปเที่ยวหาสถานที่ลึกลับประกอบความพากเพียร เงียบเหมือนไม่มีพระ มาเห็นกันก็พูดซุบ ๆ ซิบ ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ พูดก็พูดแต่เรื่องธรรมดาเรื่องธรรม แล้วกิเลสจะเข้าไปทำลายได้อย่างไรเมื่อเป็นเช่นนั้น ก็มีแต่การฆ่ากิเลสโดยลำดับลำดับ

พวกเรานี้ตรงกันข้าม มีมากเท่าไรยิ่งเลอะ ๆ เทอะ ๆ เรากจะแตก เจ้าของยังไม่รู้ ไม่มีเจตนาหรือมีก็ไม่อาจทราบได้ เมื่อบวกกันเข้าแล้วก็เลอะ ๆ เทอะ ๆ ไปหมด เอมรรคผลนิพพานจากความเลอะ ๆ เทอะ ๆ ได้ที่ไหน นำคิดใหม่พิจารณาซี นี้ที่อบรมสั่งสอนหมู่เพื่อนมานี้ เต็มสติกำลังความสามารถทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งบางอย่างไม่ใช่เป็นของละเอียดเลย เป็นของหยาบ ๆ สิ่งหยาบ ๆ พูดแล้วหมู่เพื่อนไม่รู้เรื่องมีเยอะให้นำเอาไปคิดไปพิจารณา ไม่แล้วนะนี่นะ

การสั่งสอนหมู่เพื่อน เราสั่งสอนด้วยเจตนาเต็มมรรคเต็มธรรม ไม่ว่าจะพูดส่วนหยาบ ส่วนกลาง ส่วนละเอียด พิจารณาไตร่ตรองแล้วค่อยแสดงออกมา แต่อันหยาบ ๆ แท้ ๆ ทำไม่หมู่เพื่อนจับไม่ได้ จับเอาไปปฏิบัติไม่ได้ แล้วเหตุใดอันละเอียดยิ่งกว่านี้ จะสามารถจับได้ปฏิบัติได้ ใ้รู้ได้เห็นได้ เป็นไปไม่ได้ แน่ะ มันก็ย้อนเข้ามาตรงนี้อีกแหละ เพราะส่วนหยาบเท่านั้นที่ยังจับไม่ได้ หลุดไม่หลุดมือ หรือไม่สนใจฟังเพราะจิตมันเลื่อนมันลอยหาหลักเกณฑ์ไม่ได้ เหมือนว้าวเชือกขาดอยู่บนอากาศ มีแต่หัวปักกลงทำเดี่ยวใครก็ไม่อาจทราบได้ นอกจากเจ้าของจะทราบตนเอง แล้วปรับปรุงแก้ไขไปโดยลำดับลำดับเท่านั้น จึงจะเป็นเครื่องนำมายืนยันต่อสายหูสายตาของเพื่อนฝูง ตลอดครูบาอาจารย์ได้ว่าเป็นที่งามตาใจ

การสอนก็อยากให้รู้ให้เห็นอย่างเต็มหัวใจนะ มีอะไรปฏิบัติมาอย่างไร ทั้งเหตุหนักเบาเล็กน้อยเพียงไร ก็นำมาแสดงให้หมู่เพื่อนฟังเพื่อเป็นคติเพื่อเป็นตัวอย่าง ไม่ใช่เพื่อความโอ้อวดโพชนทนาตัวเองว่าดีวิเศษวิโสอย่างนั้นอย่างนี้ เราไม่มีอย่างนั้น แสดงแง่ใดก็เพื่อเป็นคติแก่หมู่เพื่อนเครื่องชักจูง สมกับว่าเป็นครูเป็นอาจารย์ที่เพื่อนฝูงได้เสกสรรปั้นยอขึ้นมา เราสอนด้วยความเต็มอกเต็มใจ ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์อยาก

ให้รู้ให้เห็น เฉพาะอย่างยิ่งระหว่างกิเลสกับธรรมนี้ต่างกันอย่างไร เราอยากให้อีกธาตุ ทั้งสองนี้ออกดูด้วยสติ ปัญญา ศรัทธา ความเพียร อย่างแท้จริง

เป็นยังไงพระพุทธเจ้าตรัสธรรมท่านตรัสรู้อย่างไร ธรรมที่ท่านตรัสรู้นั้นเป็นธรรม ประเภทใดอยู่ที่ไหน เราอยากให้อาจารย์ของนักปฏิบัติได้ปฏิบัติ แบบพระพุทธเจ้าที่ทรง สั่งสอนไว้แล้วทุกประเภท ทุกอรรถทุกธรรม และได้รับรู้ได้เห็นอย่างพระพุทธเจ้าที่ทรงรู้ ทรงเห็น จะคัดค้านพระพุทธเจ้าได้ไหม คำที่ว่าธรรมอัสจรรย โลกุตระธรรม ธรรมเหนือ โลกหรือธรรมแดนเกษม หรือ นิพพานัน ปรมิ สุขิ นั้นจะมีที่คัดค้านกันได้ไหม ภายใน หัวใจของเราที่ได้แสดงเต็มดวงขึ้นมาอย่างนั้นแล้ว จะมีที่คัดค้านได้ที่ไหน ถ้าไม่ยอม กราบเสียอย่างเดียวเท่านั้น กราบอย่างราบ ชีวิตจิตใจมอบได้เลยเท่านั้น

ไม่ได้คำนึงถึงว่าพระพุทธเจ้าปรินิพพานไปกี่องค์แล้วและนานเท่าไรเลย เพราะ ความจริงในหลักธรรมชาติที่ปรากฏอย่างเด่นชัดเต็มหัวใจ ประกาศกังวานอยู่กับเรา แล้วว่าเป็นเช่นเดียวกันนั้น แล้วเราจะสงสัยที่ไหน ไม่มีทางที่จะสงสัย นี่แหละที่ว่า อกา ลีโก อกาลิกจิต อกาลิกธรรม เมื่อเข้าถึงใจแล้วเป็นอยู่ที่จิตที่จิต เรื่องกิเลสเป็นความ ลามกจากเปรตขนาดไหน ๆ จะรู้กันมาโดยลำดับลำดับเมื่อมีธรรมเครื่องส่อง เมื่อมีธรรม เครื่องรู้ แต่ถ้าไม่มีธรรมไม่สนใจกับธรรมแล้ว จมกันไปกับกิเลสนี้ตลอดกับตลอดกลับ ก็เป็น อกาลีโก เช่นเดียวกัน

อ้าว เราเลือกชินนักปฏิบัติ ให้อยู่กับกองทุกข์ให้กิเลสโยนลงเหวลงบ่อ ลงน้ำร้อน นรกอเวจีขนาดไหนมากก็กี่ปีกี่กลับ เรายังจะพอใจอยู่หรือ หรือเราไม่เชื่อว่านรกมี เรา ไม่เคยเกิดเคยตาย นี่คือนักตกรนรก นี่คือนักเกิดนักตายก็ภพชาติให้ดูจิตดวงนี้ เป็นนักที่สูดด้วยกันทุกดวงใจ ไม่ว่าจะสัตว์เดรัจฉาน ไม่ว่าจะมนุษย์ ไม่ว่าจะอินทร์พรหมทั้ง หลาย มีแต่นักท่องเที่ยว นักเกิดแก่เจ็บตาย นักตกรนรกขึ้นสวรรค์ วกไปเวียนมาอยู่ นี้ ด้วยอำนาจของกิเลสควบคุมไว้ในสามแดนโลกธาตุนี้ ไม่ให้พ้นไปจากนี้ได้ด้วยกันทั้ง นั้นไม่สงสัย นี่ไม่สงสัย

ดูใจดวงนี้แล้วกระจายไปหมดเลย พอได้ลากกิเลสมาสังหารเสียให้เรียบร้อยหมด แล้ว ไม่มีสะพาน ไม่มีเชือกที่มันจะลากเราไปที่นั่นที่นี่ เชือกคือเชือกวิชานั่นเอง นี่คื อตัวพาให้เกิด ตัวลากสัตว์ไปเกิดที่นั่นที่นี่ เกิดสูง ๆ ต่ำ ๆ ลุ่ม ๆ ดอน ๆ นั้นได้แก่ วิชากรรมดีชั่วที่แฝงไปกับวิชาอันพาให้เกิดนั้น มันมีอยู่ด้วยกันทุกดวงจิตของสัตว์ ของบุคคลไม่สงสัย นี่แหละตัวพาให้เกิดให้ตาย แล้วเรายังสงสัยอะไรอีกว่าเราไม่เคย เกิดเคยตาย ไม่เคยโดนบาปโดนบุญกุศล ตลอดถึงตกรนกอเวจี เราสงสัยที่ไหน สิ่ง เหล่านี้เป็นของมีอยู่อย่างตายตัวไม่มีอะไรที่จะมาลบล้าง

อันคำว่ารกไม่มี สวรรค์ไม่มี บาปไม่มี บุญไม่มี เป็นกลอุบายของกิเลสลบล้างต่างหากนี้ ฟังซิว่า กิเลสตัวลลอลวงไม่มีใครเกินกิเลส หากความจริงไม่ได้ก็คือกิเลส เป็นผู้เสกสรรปั้นยอเอาเองหลอกสัตว์โลกมาโดยลำดับลำดา จนกว่าจะมีธรรมเป็นเครื่องแก้กลมันนี้ ส่องเข้าไปดูความจริงแล้วก็หมดความเชื่อความเลื่อมใสต่อมัน นอกจากนั้นยังเห็นมันเป็นข้าศึกต่อตนเองอีก ด้วยอำนาจแสงสว่างแห่งธรรมที่ส่องเข้าไปถึง จนกระทั่งพังทลายตัวของมันออกหมดแล้ว อะไรมีอยู่ที่ไหนทำไมจะไม่เห็นที่นี้ มีกิเลสอย่างเดียวเท่านั้นปิดบังหัวใจเอาไว้ไม่ให้เห็น เราสงสัยอะไร

เกิดมาก็ภพก็ชาตินับได้เมื่อไรจิตแต่ละดวง ๆ นี้ นับไม่ได้นะ ก็กับก็กลับเป็นมาแล้ว และยังจะเป็นไปอีกทำนองที่เป็นมานี้ เป็นอย่างมนุษย์นี้ก็พอทำเนา จมจากมนุษย์นี้ลงไปนั้นซิเราแน่ใจได้เมื่อไร เพราะกิเลสมันพาคนให้พันทุกข์เมื่อไร มีแต่จะลากคนลงในกองทุกข์ทั้งนั้น เรายังจะนอนใจเชื่อกิเลสโดยไม่ยอมรู้สึกตัวอยู่หรือ ควรจะพิจารณาให้มาก เฉพาะนักปฏิบัติของเราเอาไว้ให้เห็นซิ โทษของกิเลสมีเต็มหัวใจ ทำไมธรรมก็ควรจะมีได้เต็มหัวใจเช่นเดียวกันเพื่อจะได้ดูกิเลส หน้าของกิเลสกับธรรมนี้ต่างกันอย่างไรบ้าง โทษของมันกับคุณของธรรมนี้ต่างกันอย่างไรบ้าง มันควรจะเห็น

ถ้าผู้ปฏิบัติไม่เห็นไม่มีใครจะเห็นแหละ อ่านก็อ่านไปเถอะตำรับตำรา นับถือศาสนาก็นับถือไปยั้งงั้นถ้าลงไม่สนใจแก่ กิเลสไม่ได้กลัวคนอ่านคนนับถือศาสนา หรือคนเรียนตำรับตำรามามาก มันกลัวแต่คนปฏิบัติเพื่อจะกำจัดมันเท่านั้น ท่านจึงเรียกว่าปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ นี้ผู้ที่จะทำลายกิเลสก็คือผู้เรียนเพื่อปฏิบัติเพื่อความรู้แจ้ง นี้กิเลสกลัวตรงนี้ กิเลสไม่ได้กลัวนอกจากนี้ไปเลย ฉะนั้นขอให้ทุก ๆ ท่านตั้งใจประพฤติปฏิบัติ อย่าได้เหลวไหลโยก ๆ คลอน ๆ ออกจะแตกแล้วนะผม ที่จะพาอยู่พาไปพามาพาประพฤติปฏิบัติ

รู้สึกเหนื่อยแล้ว เอาละพอ